

Riksdagen
Riksrevisionen

DNR 2005-239-FUM

Skrivelse med förslag till disposition av Riksbankens vinst för räkenskapsåret 2004 m.m. (2004/05:RB2)

2005-02-11

Förslag till vinstdisposition för år 2004

Riksdagen godkände i anslutning till sin behandling av Riksbankens förvaltning för år 2003 (2003/04 FiU:23) att vinstdispositionen för år 2003 baserades på 1988-års vinstdelningsprincip med de kompletteringar av principen som genomförts sedan dess, vilket också var fullmäktiges förslag. Principen innebär i korthet att 80 procent av det genomsnittliga resultatet under de senaste fem åren exklusive valutakurs- och guldvärderingseffekter ska inlevereras till statsverket. Fullmäktige tillämpar denna princip även för beräkningen av vinstdispositionen för år 2004.

Fullmäktige har i enlighet med 10 kap. 3 § lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank erhållit redovisning från direktionen över räkenskapsåret 2004. Fullmäktige har noterat att i enlighet med direktionens beslut ingår från och med 2004 inte längre orealiserade vinster i Riksbankens redovisade resultat. Detta har föranlett fullmäktige att vid vinstdispositionsberäkningen lägga till orealiserade priseffektvinster till Riksbankens redovisade resultat för att uppnå samma inleveransförslag som om denna redovisningsprincipförändring ej hade genomförts.

I detta sammanhang vill fullmäktige uppmärksamma riksdagen på att nu införda redovisningsprinciper i Riksbanken möjliggör en övergång till en modell för vinstdisposition där Riksbankens egna kapital tydligare än i dagens modell kopplas till bankens olika uppgifter. Fullmäktige skulle välkomna en fortsatt beredning av frågan om framtida reglering av Riksbankens vinstdisposition med sikte på en lagreglering av principerna för vinstdisposition.

Fullmäktiges revisionsenhet har granskat underlaget för beräkningen av vinstdispositionsförslaget. Revisionsenheten har därvid inte haft något att anmärka

Fullmäktige har den 11 februari 2005 beslutat avge följande förslag till disposition av Riksbankens vinst.

- Resultatet för år 2004 före bokslutsdispositioner uppgår till ./ 2 804 miljoner kronor.

Fullmäktige föreslår att:

Till statsverket inlevereras (enligt vinstdispositionsprincipen)	6 700 mkr
Från Riksbankens dispositionsfond förs	./ 6 208 mkr
Från Riksbankens resultatutjämningsfond förs	./ 3 296 mkr

Fullmäktiges verksamhet år 2004

Fullmäktige har sammanträtt vid elva tillfällen under år 2004.

Fullmäktiges ordförande och vice ordförande följer direktionens arbete genom att vanligen delta i direktionens sammanträden samt genom en löpande dialog med riksbankschefen.

Ledamöter av Riksbankens direktion har normalt deltagit i fullmäktigesammanträdena. Fullmäktige har därvid informerat sig om direktionsledamöternas tjänsteutövning. Redogörelser har lämnats av direktionen för den aktuella penningpolitiken och arbetet att övervaka det finansiella systemets stabilitet, liksom för utvecklingen inom betalningsväsendet. Fullmäktige har också fått information om budget, verksamhetsplan och utfallet av verksamheten.

Fullmäktige beslutade den 13 maj om förändringar av Riksbankens arbetsordning med ikraftträdande den 1 juni, dels vad gäller en neddragning av antalet avdelningar från elva till sju, dels bl.a. att direktionen ska tillhandahålla fullmäktige erforderligt kanslistöd, vilket skett genom inrättande av en särskild tjänst härför. Vid fullmäktiges sammanträde den 16 december redovisades de förändringar av Riksbankens instruktion som direktionen behandlade den 14 december. Direktionen konstaterade att ändringarna i instruktionen, med bl.a. ändrade roller för direktionens ledamöter, där beredningsansvaret tas bort, samt inrättande av en ledningsgrupp med avdelningscheferna i banken för diskussioner och information om den löpande verksamheten, inte är av mindre omfattande karaktär, vilket gör att fullmäktige bör beredas tillfälle att yttra sig över dem. Fullmäktiges slutsats var att de förändrade styr- och ledningsformerna i Riksbanken som avspeglas i den nya instruktionen med ikraftträdande den 1 januari 2005 står i överensstämmelse med arbetsordningen och riksbankslagen. Fullmäktige ställde sig bakom förändringen av styr- och ledningsformerna samt förändringarna i instruktionen.

Direktionen har under året enligt 4 kap. 1 § andra stycket riksbankslagen samrått med fullmäktige i sex ärenden som gällt skrivelser till riksdagen eller regeringen. Den 28 januari 2004 avsåg samrådet en skrivelse till riksdagen med förslag till ändring av riksbankslagen av innebörd att Riksbanken ges rätt att utfärda föreskrifter inom betalningsväsendeområdet samt att insättningar i Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken (IBRD) uttryckligen medges. Den 16 april avsåg samrådet en skrivelse till riksdagen angående att vissa sedlar och mynt ska upphöra att vara legala betalningsmedel från den 31 december 2005. Samråd skedde den 3 juni samt den 18 augusti rörande tre skrivelser till regeringen om

■ undantag i vissa fall från tillämpningen i Riksbanken av lagen (1992:1528) om offentlig upphandling. Den 22 september samrådde fullmäktige med direktionen ifråga om en skrivelse till riksdagen med innebörden att riksbankslagen skulle ändras dels så att spridning av sedlar och mynt som bearbetats förbjuds, dels så att Riksbanken får möjlighet att bedriva en effektivare kontantdistribution.

Fullmäktige har löpande följt den fortsatta processen med en försäljning av verksamheten i Pengar i Sverige AB och utredning och beslut om införande av den nya modellen för kontanthantering. Fullmäktige har också följt överföringen av verksamheten i Svensk Kontantförsörjning AB till Riksbanken. Direktionen har löpande rapporterat om arbetet vid fullmäktiges sammanträden. Fullmäktiges ordförande och vice ordförande har därtill hållits löpande informerade. Strävandena från Riksbanken att begränsa kostnaderna för omstrukturering i och avveckling av bolagen har därvid stått i fokus.

Fullmäktige har den 13 maj tagit del av den granskning som Riksrevisionen den 20 april redovisade om granskning av höga tjänstemäns representation och förmåner i den del den berörde Riksbanken. Riksrevisionens rapporter till Riksbanken i samband med bokslutsgranskningen för år 2003 har också rapporterats för fullmäktige.

Fullmäktiges revisionsenhet har under året för fullmäktige redovisat sin granskning av direktionsledamöternas utövande av tjänsten. Fullmäktige behandlade därtill vid sitt sammanträde den 13 maj frågan om gränsdragningen mellan de granskningar som utförs av Riksrevisionen respektive av Revisionsenheten. Därvid konstaterade fullmäktige att den granskningsinriktning som Revisionsenheten har bör ligga fast, att vissa granskningar av relationen mellan Riksbanken och de helägda bolagen kan vara relevanta för Revisionsenheten att utföra även framgent samt att Revisionsenheten bör fortsätta med arbetsmetoden att i så stor utsträckning som möjligt söka utveckla objektiva utvärderingskriterier vid sina granskningar.

I fullmäktiges löpande uppföljning av direktionsledamöterna har inte framkommit något som föranlett fullmäktige att rikta någon anmärkning mot deras tjänsteutövning.

Direktionsledamöternas sidouppdrag har anmälts och behandlats då detta varit aktuellt vid fullmäktiges sammanträden under året.

I beslut den 28 januari 2004 fastställdes en justering av direktionsledamöternas anställningsvillkor. Den 13 maj redovisades för fullmäktige en genomgång av riksbankschef Lars Heikenstens arvode och pensionsförmåner från BIS.

Den 18 augusti fastställde fullmäktige utformning för minnesmynt med anledning av 250-årsjubileet av Kungliga Slottet i Stockholm.

Den 16 april fastställdes utformning av den 50-kronorssedel som planeras ges ut år 2005, den 22 september fastställdes utformningen på den jubileumssedel om 100 kronor som ges ut år 2005 för att högtidlighålla Tumba Bruks 250-årsjubileum och den 16 december fastställdes slutligen utformningen av 1000-kronorssedel som planeras ges ut år 2005.

- Den 22 september uppdrog fullmäktige till ordföranden och vice ordföranden att besluta om vem som ska nomineras av Riksbanken som ledamot i styrelsen för Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond. Ordföranden och vice ordföranden beslutade den 6 oktober att till riksdagens valberedning nominera Kajsa Lindståhl till detta uppdrag.

Föredragande har varit Björn Hasselgren och Henrik Gardholm.

På fullmäktiges vägnar:

Jan Bergqvist

Maria Svalfors

Jan Bergqvist (ordförande), Johan Gernandt (vice ordförande), Sinikka Bohlin, Bengt Westerberg, Lennart Nilsson, Kjell Nordström, Mats Odell, Kenneth Kvist, Susanne Eberstein, Peter Egardt och Karin Pilsäter har deltagit i beslutet.